

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34091
Nom	Salut pública
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1201 - Grau de Farmàcia	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	4	Anual
1211 - PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	5	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1201 - Grau de Farmàcia	25 - Salut Pública	Obligatòria
1211 - PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	1 - Signatures obligatòries del PDG Farmàcia-Nutrició Humana i Dietètica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MORALES SUAREZ-VARELA, MARIA MANUELA	265 - Medicina Prev. i Salut Púb., C. Aliment., Toxic. i Med.Legal

RESUM

La Salut Pública en el Grau en Farmàcia és una matèria que té l'objectiu d'aportar al futur graduat els coneixements suficients per al desenvolupament de la seua activitat en el camp de la prevenció de la salut de la població a nivell individual i col·lectiu. S'introduirà a l'alumne en el mètode epidemiològic, en el coneixement del medi ambient y la seua relació amb la salut, en les tècniques de prevenció de les malalties cròniques i transmissibles, i en el coneixement del sistema sanitari internacional, europeu i espanyol, així com en les tècniques utilitzades per a la educació sanitària de la població.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana haver cursat les matèries bàsiques (estadística, química, bioquímica i fisiologia), i les assignatures de microbiologia, immunologia i parasitologia. Es recomanable haver adquirit coneixements bàsics de farmacologia i tecnologia farmacèutica.

COMPETÈNCIES

1201 - Grau de Farmàcia

- Conèixer els conceptes bàsics de salut i salut pública.
- Adquirir els coneixements sobre el mètode epidemiològic i científic, farmacoepidemiologia, farmacovigilància, assajos clínics i estudis d'evidència científica.
- Estratègies de promoció de la salut i prevenció de la malaltia.
- Conèixer i valorar els determinants de la salut.
- Conèixer la relació existent entre medi ambient i salut.
- Adquirir els coneixements sobre epidemiologia i prevenció de malalties transmissibles i no transmissibles.
- Conèixer les tècniques i aplicacions en el camp de la sanitat ambiental, sanejament i higiene industrial fonamentalment en la indústria farmacèutica.
- Adquirir coneixements sobre planificació i prevenció de riscos laborals.
- Conèixer els mètodes i els mitjans d'educació sanitària.
- Coneixements sobre programació sanitària.
- Adquirir coneixements sobre organització sanitària: sistemes de salut. Salut pública Internacional.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats de l'aprenentatge deuen conduir a:

1. Conèixer els conceptes bàsics de salut i Salut Pública.
2. Conèixer i valorar els determinants de salut.
3. Adquirir els coneixements sobre el mètode epidemiològic i científic, farmacoepidemiologia, farmacovigilància, assajos clínics i estudis d'evidència científica.
4. Conèixer els mètodes i medis d'educació sanitària.
5. Conèixer la relació entre medi ambient i salut.
6. Conèixer les tècniques i aplicacions en el camp de la sanitat ambiental, sanejament i higiene

industrial fonamentalment en la indústria farmacèutica.

7. Estratègies de promoció de la salut i prevenció de la malaltia.
8. Adquirir els coneixements sobre epidemiologia i prevenció de les malalties transmissibles i no transmissibles.
9. Coneixements sobre programació sanitària.
10. Adquirir coneixements sobre planificació i prevenció de riscos laborals.
11. Organització sanitària: Sistemes de Salut. Salut Pública Internacional.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. CONCEPTE DE LASSIGNATURA. EL MÈTODE EPIDEMIOLÒGIC

Evolució històrica i situació actual de la Salut Pública. Apartats fonamentals que la integren. La salut i la malaltia com a fenòmens ecològics. Epidemiologia. El mètode epidemiològic. Usos de la epidemiologia. Epidemiologia descriptiva. Fonts dinformació sanitària. Sistema d'Informació Sanitària (S.I.S.). Demografia. Components bàsics. Fonts dinformació demogràfica. Càlculs de població. Moviments de població. Estudis de la població espanyola. Estadística sanitària. Mètodes. Promedis i variacions. Tendències i correlacions. Mostres estadístiques, tipus. Representació de gràfiques estadístiques. Mesures de salut de la collectivitat. Indicadors de salut. Epidemiologia analítica. Tipus destudis analítics (estudis casos-control). Estudis de cohorts. Epidemiologia experimental. Els assajos clínics. Assaig en la comunitat. Causalitat en epidemiologia. Caires en epidemiologia.

2. FARMACOVIGILÀNCIA I DROGODEPENDÈNCIA

Farmacovigilància. Drogodependència. Aspectes sanitaris i socials. Orientacions preventives.

3. MEDI AMBIENT I SALUT

Ecologia i salut humana. Avaluació de l'impacte ambiental. Sanitat ambiental. La seua importància actual. L'aigua com a factor higiènic. Criteris fisicoquímics i biològics de potabilitat de l'aigua beguda. Abastiments d'aigua. Problemàtica de les aigües de consum públic a la Comunitat Autònoma Valenciana. Aigües residuals. El problema de les aigües residuals a la Comunitat Autònoma Valenciana. Residus sòlids urbans. Els problemes dels residus sòlids a la Comunitat Autònoma Valenciana. Els residus industrials. Producció i gestió. Instal·lacions de tractament de residus industrials. Contaminació de l'atmosfera. La seua importància en Salut Pública. Clima i contaminació atmosfèrica. Efectes macroecològics de la contaminació atmosfèrica. Les xarxes de vigilància en contaminació atmosfèrica. Contaminació d'aigües continentals i marines. Urbanisme i salut. Autorització, control i vigilància d'activitats qualificades. Organització administrativa al medi ambient.

4. ALIMENTACIÓ I SALUT

Alimentació i salut pública. Enquestes d'alimentació i nutrició. Higiene dels aliments. El control sanitari en la seua producció i distribució.

5. PREVENCIÓ DE LES MALALTIES TRANSMISSIBLES

Epidemiologia de les malalties transmissibles. El seu control i vigilància. Malalties de transmissió aèria. La tuberculosi com un problema de salut. Malalties transmeses per contacte. Tètans. Epidemiologia i prevenció de les malalties de transmissió sexual. Malalties de transmissió hídrica i alimentària. Les malalties sotmeses a programes de vacunació: aspectes epidemiològics i preventius. Epidemiologia de la Síndrome d'Immunodeficiència Humana. Epidemiologia de les zoonosis i de les malalties transmeses per vectors. Sanejament i desinfecció, desinsectació i desratització. Infeccions hospitalàries.

6. PREVENCIÓ DE LES MALALTIES CRÒNIQUES

Epidemiologia i prevenció de les malalties cardiovasculars. Epidemiologia de la patologia pulmonar crònica. Epidemiologia i prevenció del càncer. Epidemiologia i prevenció dels traumatismes. Epidemiologia i prevenció de les malalties osteoarticulars. Epidemiologia i prevenció del fracàs renal crònic. Epidemiologia i prevenció dels problemes relacionats amb l'alcohol. Salut Pública i tabac. Epidemiologia i prevenció de les malalties del Sistema Nerviós. Prevenció de les malalties endocrines i metabòliques: Diabetis, Goll endèmic i Obesitat. Prevenció de la càries i les periodontopaties. Salut laboral. Formes d'intervenció.

7. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DELS SERVICIS DE SALUT

Principals models sanitaris. Atenció sanitària integrada. Nivells d'atenció sanitària. Planificació sanitària. Organització sanitària a Espanya i a la Comunitat Autònoma Valenciana. Organització hospitalària. L'organització sanitària davant de situacions catastròfiques o d'emergència. Organització Sanitària Internacional. Organització Mundial de la Salut (OMS) i altres organismes relacionats.

8. EDUCACIÓ SANITÀRIA

Educació per a la salut. El farmacèutic com a educador sanitari.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Seminaris	10,00	100
Pràctiques en aula informàtica	10,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Preparació de classes de teoria	125,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	219,00	

METODOLOGIA DOCENT

La docència es basa en l'estudi individual dels temes desenrotllats en les classes teòriques reforçat per les pràctiques informàtiques, dirigides principalment al coneixement de les ferramentes i programes informàtics que permeten el crear bases de dades i el seu posterior anàlisi epidemiològica, i pràctiques d'aula en què s'introduïx a l'alumne en l'estudi del medi ambient i la seua relació amb la salut, ensenyant-li com s'establixen els sistemes de vigilància sanitària, com s'avaluen les situacions i s'interpreten les dades.

L'alumne també disposarà de tutories per a aprofundir en els aspectes més destacats i actuals d'esta matèria i per a resoldre els dubtes de forma personalitzada, concretament:

-Classe teòrica: són classes presencials destinades a la presentació per part del professor dels conceptes i continguts més importants de cada tema amb la finalitat que l'estudiant adquirisca els coneixements relacionats amb la matèria, segons el temari. Es potenciarà la participació dels estudiants.

-Tutorias: els alumnes acudiran a ella en grups reduïts. En elles, el professor avaluarà el procés d'aprenentatge dels estudiants d'una manera globalitzat, igualment, les tutories serviran per a resoldre tots els dubtes que hagen pogut sorgir al llarg de les classes i orientarà els estudiants sobre els mètodes de treball més útils per a la resolució dels problemes que se'ls puga presentar en l'estudi d'esta matèria. El professor podrà plantejar qüestions i temes específics segons les necessitats dels estudiants per al seu desenrotllament.

-Seminari: els seminaris seran empleats per a potenciar el treball individual i en grup així com la millora de la presentació oral, per mitjà de la realització de treballs teòrics o pràctics que complementen la formació que es va adquirint en les classes. També es realitzaren activitats complementàries de tipus variat (estudis de casos, preparació de busques bibliogràfiques científiques, discussió de tema d'actualitat relacionada amb la matèria).

- Classes pràctiques de laboratori d'informàtica: Es realitzaren en l'aula d'informàtica. Es tracta de pràctiques relacionades amb la resolució de casos pràctics per mitjà de l'ocupació de sistemes informàtics. Estan destinades a consolidar els coneixements teòrics, per mitjà de l'aplicació pràctica dels mateixos. El professor presentarà els objectius, informarà del maneig del material, supervisarà la

realització del treball i ajudarà a la interpretació dels resultats

Els continguts programats en les pràctiques d'informàtica:

- Lectura crítica d'articles científics utilitzant bases d'informació de Salut Pública.
- Avaluació de dissenys epidemiològics en diferents temes de Salut Pública utilitzant buscadors científics.
- Estudi de casos pràctics de problemes d'epidemiologia (descriptius i analítics) : anàlisi exploradora de dades, descripció gràfica i numèrica d'una variable, relacions bivariants, anàlisi inferencial en una població, estudis de proporcions i proves utilitzades.
- Avaluació de proves diagnòstiques (sensibilitat, especificitat i valors predictius)

AVALUACIÓ

La valoració corresponent als treballs realitzats en els seminaris contribuirà a la nota final amb un 5%, sent obligatòria l'assistència. Es valorarà tant el contingut del treball com la seua exposició.

La participació en les classes pràctiques que seran d'assistència obligatòria, es valorarà amb un màxim de 5% sobre la nota final. Es contemplarà la possibilitat d'una memòria de pràctiques

La valoració corresponent als treballs realitzats en les tutories i a la seua participació en elles, contribuirà a la nota final en un 5%, sent obligatòria l'assistència. Tot això s'avaluarà junt amb l'examen final teòric

Es tindrà en compte l'assistència i participació en classe teòrica amb un 5% de la nota final.

L'adquisició de coneixements s'avaluarà per mitjà d'una prova escrita dels continguts teoricopràctics. Per a superar el primer parcial és necessari obtenir una qualificació de la prova escrita igual o superior a 5.0. La puntuació obtinguda junt amb l'examen teòric del 2 parcial que ha de complir els mateixos requisits, es ponderaran al 80% de la nota final. Serà necessari obtenir el 50% de la puntuació màxima d'esta prova escrita per a sumar les avaluacions corresponents al seminari, classes pràctiques i tutories.

En el cas que l'alumne haja realitzat les activitats de l'assignatura, i no es presenten a l'examen final constarà:

- Com a "NO PRESENTAT" (NP) a LA PRIMERA convocatòria
- Però com a "PRESENTAT" a la SEGONA convocatòria amb la qualificació corresponent

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Argimón JM, Jiménez J, Ed. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Barcelona: Harcourt, 2004.

- Fletcher RH, Fletcher SW, Wagner EH. Epidemiología Clínica. 2ª ed. Madrid: Elsevier-Masson, 2007.
- Hernández-Aguado I, Gil de Miguel A, Delgado-Rodríguez M, Bolumar-Montrull F. Manual de Epidemiología y Salud Pública para licenciaturas y diplomaturas en Ciencias de la salud. Madrid: Médica Panamericana, 2005.
- Sierra López A, Sáenz González MC, Fernández-Créhuet navajas J, Salleras Sanmartí L, Cueto Espinar A, Gestal Otero J, Domínguez Rojas V, Delgado Rodríguez M, Bolumar Montrull F, Herruzco Cabrera R, Serra Majem L. medicina Preventiva y Salud Pública. 11ª ed. Barcelona: Elsevier-Masson, 2008.
- Jenicek M, Clerooux R. Epidemiología. Principios- Técnicas Aplicaciones. Barcelona: Salvat S.A.
- Pineault R, Daveluy C. La planificación sanitaria. Conceptos, métodos y estrategias. Barcelona: Elsevier-Masson.

Complementàries

- Holgate ST, Samet JM, Koren H, Maynard RL. Air Pollution and Health. London: Academic Press.
- DiNardi SR. The Occupational Environment Its Evaluation and Control. Fairfax, VA: American Industrial Hygiene Association.
- Catalán la Fuente J, Ed. Manual técnico del agua. Zaragoza: Acribia.
- Metcalf- Eddy. Ingeniería Sanitaria. Tratamiento, evaluación y ventilación de aguas residuales. Labor, S.A.
- O.P.S. El control de las enfermedades transmisibles en el hombre. Washington: Organización Panamericana de la Salud.
- Laporte JR. Principios de epidemiología del medicamento. Barcelona: Salvat.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1.Continguts

Es mantenen els continguts inicialment arreglats a la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Es manté el pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent del curs 2019-2020.

2. 60 hores de classes de teoria que si és possible s'impartiran de manera presencial. Si la situació sanitària així ho requeria, aquestes classes s'impartirien en modalitat no presencial. En aquest cas, s'impartirien mitjançant l'Aula Virtual en els dies i hores establides per la UV per videoconferència

síncrona i amb el suport de materials pujats a l'Aula Virtual.

3. Es mantenen les 10 hores de seminari en modalitat presencial en grups reduïts en els dies i hores establides per la UV.

4. Es mantenen les 10 hores de pràctiques a l'aula informàtica en modalitat presencial en grups reduïts garantint les mesures de seguretat necessàries, en la mesura que siga possible. en els dies i hores establides per la UV.

5. Es mantenen les 4 hores de tutories reglades en modalitat presencial en grups reduïts garantint les mesures de seguretat necessàries, en la mesura que siga possible. en els dies i hores establides per la UV.

3. Metodologia Docent,

La metodologia docent inclourà, en la mesura que siga possible, els materials previstos en la guia docent del curs 2019-2020 per a la docència presencial a la qual li ho podran afegir les metodologies llistades a continuació segons les necessitats del curs i la valoració del professorat:

1. Pujada de materials a l'Aula Virtual
2. Proposta d'activitats per Aula Virtual
3. Videoconferència síncrona BBC
4. Videoconferència asíncrona BBC
5. Transparències locutadas
6. Debats en el fòrum
7. Problemes/exercicis resolts
8. Vídeos gravats en el laboratori
9. Treballs amb simuladors o paquets de càlcul
10. Desenvolupament de projectes
11. Tutories mitjançant videoconferència
12. Fòrum en Aula Virtual

4. Avaluació

Per a la realització d'exàmens (parcials i final), i per a assegurar el rigor i equitat en les avaluacions, sempre estem obligats a principis ètics que tots comprenem. En aquestes circumstàncies excepcionals en les quals estem, es demana als alumnes que extremen el seu compromís ètic per a la realització de l'examen teòric i altres activitats avaluables.

L'avaluació teòrica es realitzarà en la data i hora programada i indicada pel centre.

Complementàriament, demanem que es tinga en compte que les altres activitats programades (pràctiques, seminaris i tutories), que per definició són avaluables, es duran a terme segons el calendari establert en la mesura que siga possible en grups reduïts garantint les mesures de seguretat necessàries.

La qualificació final es calcularà a partir de la ponderació dels següents components: 60% de teoria, 15% de pràctiques, 15% de seminari i 10% d'avaluació contínua.

Es fa explícit que, per a fer mitjana de nota, és necessari haver obtingut almenys un 5 en l'examen teòric.

La Matrícula d'Honor serà la millor nota superior a 9.0.

A continuació, es descriu l'avaluació dels diferents components:

1. La teoria s'avaluarà mitjançant una prova de teoria de 5 preguntes (examen de resposta en text lliure) que es desenvoluparà de manera presencial si és possible o a través de l'Aula Virtual en cas de ser necessari la seua administració en modalitat no presencial.

Les preguntes seran realitzades pels professors que han impartit l'assignatura de manera proporcional a la docència impartida i en l'idioma impartit.

En cas que l'examen es desenvolupe de manera no presencial:

Aquells alumnes amb circumstàncies excepcionals, (discapacitat/diversitat funcional, defunció d'un familiar, treballar en el sistema sanitari, no tindre accés adequat a internet, etc.) han de comunicar-ho a la coordinadora de l'assignatura al més prompte possible i sempre prèviament a l'examen per a valorar les possibles alternatives.

Aquells alumnes que tinguen problemes d'accés a internet mitjançant l'ús d'ordinador podran realitzar l'examen a través del telèfon mòbil havent comunicat prèviament aquesta situació a la coordinadora de l'assignatura.

2. Les practiques es valoraran en funció d'assistència, participació i els exercicis entregats en termini responnent a les preguntes plantejades en les pràctiques seleccionades.

3. Els seminaris s'avaluaran per assistència, participació i els treballs entregats en termini responnent a les preguntes plantejades en els seminaris seleccionats.

4. Les activitats d'avaluació contínua engloben l'assistència a classe, tutories i participació.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible

